

СТАНОВИЩЕ

От

Доц. д-р Мая Димитрова Дойчинова,

доцент по Оперативно зъболечение и Ендодонтia в катедра „Консервативно зъболечение и Орална патология“, ФДМ, МУ- Варна, вътрешен член на научно жури, съгласно заповед № Р-109-109/28.02.2019 г на Ректора на МУ- Варна.

Относно: Дисертационен труд на тема: „ Дентинна свръхчувствителност- социални, диагностични и лечебни аспекти “ за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „ Терапевтична стоматология“ , професионално направление 7.2. Дентална медицина 7. Здравеопазване и спорт.

Автор: Д-р Геноева Илиева Балчева, докторант на самостоятелна форма на обучение към катедра „Консервативно зъболечение и Орална патология“ на ФДМ, МУ-Варна.

Научен ръководител:

Проф .д-р Владимир Панов, д.м.н.

Дисертационният труд е написан на 183 стандартни страници и включва 12 таблици, 107 фигури. В структурно отношение са спазени пропорционалните съотношения между основните части на дисертацията.

Литературната справка включва 196 източника, от които 8 на кирилица и 188 на латиница.

Въпросът за дентинната свръхчувствителност е постоянно съпътстващ клиничната практика на лекарите по дентална медицина. Предлагат се разнообразни методи подходи и средства за овладяване на състоянието, но повечето са с преходен и краткотраен ефект. В този смисъл, от една страна съществува необходимост от задълбочени проучвания на етиологичните фактори , а от друга насочване на вниманието към иновативни и ефективни лечебни мероприятия за стабилното овладяване на състоянието. Считам, че темата е добре подбрана, умело и оригинално обвързана с възможностите на дигиталната дентална медицина.

Литературен обзор: Литературният обзор последователно и систематично представя натрупаното познание относно същността, етио-патогенезата, както и протоколите за диагностициране и класифициране на дентинната свръхчувствителност (ДСЧ). Логично е направен преглед на подходите, както за превенция така и за лечение, като се обръща достатъчно внимание на класическите и на иновативните подходи, както и на ползите от комбинацията между двете. Достатъчно подробно са изяснени предимствата и недостатъците на двата подхода и достъпността им за лекарите по дентална медицина. Считам за известен пропуск липсата на кратък анализ на литературния обзор.

Обединяването на такъв един анализ с направеното от авторката кратко обобщение на нерешените проблеми, би обогатило дисертационния труд, насочило смислово натрупаните данни от обзора и обосновало още по- добре целта на разработката.

Така формулираната **Цел** е с подходящо подобрени **три задачи**.

Материали: Материалът и по трите задачи е достатъчен, избран е внимателно по стриктни показатели и е коректно разпределен. Методиките на обработката добре обмислени и научно издържани.

Критериите за подбор на зъбен материал и пациенти са добре конкретизирани.

Статистическите методи са прецизно и умело подобрени за обработка на събрания материал.

Резултати и обсъждане: Резултатите и по трите задачи са старателно проверени.

Авторката започва първа задача с анкетно проучване относно честотата на проявата на състоянието, факторите, които го провокират и методите за повлияване на свръхчувствителност, използвани от съответните пациенти. Резултатите от тази задача потвърждават, а и допълват познанието относно проявата на заболяването в България. Второто анкетно проучване, събира данни и изследва оригинално връзката между наличието на бруксизъм и дентинна свръхчувствителност. Авторката потвърждава, че триенето вследствие на бруксизъм е възможен етиологичен фактор на заболявания, свързани с промяна нивото на атацман, подвижност и свръхчувствителност.

Втора задача комбинира използването на класически за денталната медицина подходи като ЕОД, с дигитални технологии от последно поколение. Резултатите от втора задача при изследване проведено с Т-Скан показват, че полът не е определящ за появата на ДСЧ при повишаване на оклузалния натиск. Наличието на ДСЧ влияе върху дисоклузията в ляво латерално движение и дисоклузията при протрузия. Детайлното са изследвани различни параметри на патологичната оклузия и дентинната свръхчувствителност, тема изключително силно дискутирана в научната литература, поради противоположни хипотези и резултати. С помощта на Т-Скан технологията авторката прави обективна корелация между оклузалната патология и характеристика на оклузалния контакт (времево и количествено изражение на релативната сила на всеки зъб), с проява на дентинна свръхчувствителност.

Трета задача сравнява и изследва приложението на Er:Yag лазер и 30% прополисов спиртен извлек. За първи е изследван подробно химичния състав на български прополис с оглед уточняване на десензитиращите му съставки. Добре онагледени с помощта на SEM са получените резултати, които са добра основа за бъдещо разработване на самостоятелни и комбинирани методики за лечение на ДСЧ. Клиничните наблюдения, които авторката добавя към резултатите и обсъждането по трета задача, са ценно допълнение към дисертационния труд.

Приноси: Считам, за правилна самооценката на приносите от разработения научен труд. Тези с оригинален характер освен актуални, са и много добра основа за допълнителни разработки и проучвания.

Дисертационният труд е осъществен изцяло от докторанта под ръководството на научния му ръководител. Във връзка с дисертационния си труд авторката е популяризирала научните си разработки в 3 пълно текстови публикации и 7 научни съобщения. Д-р Балчева е водещ автор в трите пълнотекстови публикации и на седемте научни съобщения. Бих ѝ препоръчала, освен чрез публикации в научни списания, да популяризира резултатите от своя труд и посредством провеждане на лекции за продължаващо следдипломно обучение.

Авторефератът е правилно структуриран, добре онагледен и отговаря на отделните дялове на разработката. Считам, че е представен в подходящия обем, изискуем по правилата заложиени в Правилника за развитие на академичния състав на МУ Варна, както и в съотношение на пълния обем на научната разработка. Няма пропуски в приложената от д-р Геноева Илиева Балчева документация.

Заклучение:

Дисертационният труд на д-р Геноева Илиева Балчева е цялостен и завършен и представлява собствен принос към науката. Научният труд, както и публикациите по темата, показват, че докторантът притежава теоретични познания по третирания проблем и умения за самостоятелно провеждане на изследвания. Добрите професионални умения, задълбочените знания проличават през целия ход на научната разработка, в която смислово и логично са подредени теоретични литературни данни, собствени резултати и тяхната интерпретация и са извлечени най-важните изводи. По този начин и в този смисъл считам, че поставената цел е изпълнена

Изведените резултати и заключение са с оригинален и приложен характер.

Мнението ми е, че д-р Балчева и нейният дисертационен труд притежават нужните достойнства и заслужават да бъдат оценени положително и поради това, ще гласувам убедително с „Да“ за присъждането на образователна и научна степен „доктор“ на д-р Геноева Балчева и препоръчвам на членовете на уважаемото научно жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на д-р Геноева Илиева Балчева по научната специалност „Терапевтична стоматология“

03.04.2019 г., гр.Варна

Подпис:

/Доц.д-р Мая Дойчинова, д.м./